Oplegnotitie Peilbesluit Noordpolder

Aanleiding

Het peilbesluit Noordpolder heeft een tweeledig doel, namelijk het goed onderbouwd vastleggen van de streefpeilen in het gebied Noordpolder voor een periode van 10 jaar, rekening houdend met de bodemdalingprognoses in dezelfde periode en de daarbij behorende maatregelen voor het kunnen uitvoeren van het vastgesteld peilbeheer. Hiertoe is het watersysteem in een nieuw ontwikkeld model getoetst op zowel het functioneren onder normale als onder natte omstandigheden. De NAM heeft in 2010 nieuwe bodemdalingsprognoses gepresenteerd. Deze zijn meegenomen in het bepalen van de drooglegging voor het gebied de Noordpolder in het peilbesluit. Er zijn quickscans uitgevoerd naar de invloed van het huidige en toekomstig peil op de archeologische waard en het gebied en in hoeverre het tegemoet komt aan de ecologie en de provinciale natuurdoelstellingen. Ook deze uitkomsten zijn verwerkt in het Peilbesluit Noordpolder.

Daarnaast zijn er voor het gebied meer wateropgaven die vanuit verschillende andere beleidsopgaven of documenten naar voren komen. Deze wateropgaven worden genoemd als achtergrond en als maatregel in het peilbesluit maar verder niet uitgewerkt omdat ze niet daadwerkelijk binnen een peilbesluit vallen.

In deze oplegnotitie worden deze wateropgaven verder toegelicht.

Doel oplegnotitie

Beschrijven van de achtergrond van en de samenhang tussen de overige wateropgaven in het gebied de Noordpolder.

Wateropgaven in de Noordpolder

Evaluatie Zoetwateraanvoersysteem

Het zoetwateraanvoersysteem beoogd om het gebied in Noord-Groningen waar verzilting als gevolg van zoute kwel optreedt, door te spoelen met zoet water, d.w.z. water met een chloride gehalte van 1000 mg/l. Dit om in het overwegend akkerbouwgebied de opbrengst en kwaliteit van het product per ha. te verbeteren. En om beregening van bepaalde gewassen mogelijk te maken. Het aan- en afvoersysteem is vanaf 1986 mogelijk gemaakt en daarbij zijn in de loop van de tijd aanvullende verbeteringswerkzaamheden uitgevoerd.

Het totale systeem bestaand uit twee deelgebieden: Noordwestelijk deelgebied en Noordelijk Deelgebied. Ze staan in onderlinge relatie met elkaar maar functioneren voor het overgrote deel los van elkaar. Het gebied van peilbesluit Noordpolder valt onder beide deelgebieden.

In het Waterbeheerbeheerplan 2003-2007 was als actiepunt het evalueren van het zoetwateraanvoersysteem opgenomen, dit is in 2005 uitgevoerd. Daaruit komen voor het gebied van Peilbesluit Noordpolder knelpunten:

- In het westelijk deel tussen De Klutenplas en Noordpolderzijl lekt zout water via de dijksloot het gebied in. Als het gemaaltje bij de Kutenplas draait is het peil voor de eerste stuw al te

laag en stroom te water het lager gelegen Noordpolder in. Een en ander zal met Groninger Landschap worden overlegd om het op te lossen. Dat kan bij de behandeling van de aanvraag van een Waterverguning van Groninger landschap m.b.t. de Klutenplas. Groninger Landschap heeft namelijk voor het deel van de Klutenplas dat niet onder het peilbesluit Noordpolder valt, een plan ontwikkeld waarvoor zij een watervergunning heeft aangevraagd. Omdat dit op het eind van het proces om te komen tot een peilbesluit voor de Noordpolder, waaronder ook een deel van de Klutenplas valt, is binnengekomen en het gaat over het deel dat niet onder het peilbesluit valt, kan dat op dit moment niet meegenomen worden . Mogelijk zal op korte termijn voor dit deel een peilbesluit genomen moeten worden. Dan zal ook worden bezien of dan de hele Klutenplas onder één peilbesluit gaat vallen.

- Via de Noordpoldertocht stroomt zout water dat afkomstig is van de dijksloot in de Lauwerpolder het Noordpolderkanaal in. Waar het vervolgens met het zoete water afkomstig vanuit Warffum vermengt en via twee gemalen verder gepompt wordt naar het bemalingsgebied van Spijksterpompen. Onderzocht moet worden welke oplossing hiervoor het beste is. Er is een eerste aanzet gedaan door via modelberekeningen te kijken wat het effect is wanneer een stuw wordt geplaatst in de Noordpoldertocht en de dijksloten van de Lauwerspolder en de Noordpolder met elkaar worden verbonden. Het blijkt dat dit ongewenst veel opstuwing in de dijksloot van de Lauwerspolder veroorzaakt. Verder onderzoek naar mogelijke oplossingen zal in gang moeten worden gezet.

Deze opgaven zullen binnen het operationeel watersysteembeheer verder uitgewerkt moeten worden. Het terugstromen van kwelwater vanuit de dijksloot heeft echter kwantitatief geen negatieve effecten op het watersysteem; het levert problemen op met de waterkwaliteit. En is derhalve niet van directe invloed op het peil in het gebied.

Visie Vismigratie Noordelijke Kustpolders

Binnen de bemalingsgebieden van Spijksterpompen en Noordpolderzijl zijn beperkt mogelijkheden voor vismigratie aanwezig. Er is een onderzoek uitgevoerd op welke wijze de vismigratie verbeterd zou kunnen worden. Het is opgesplitst in 3 onderdelen namelijk:

1.Vismigratie vanaf gemaal Noordpolderzijl binnen de Noordelijke kustpolders,

2. Vismigratie vanaf gemaal Spijksterpompen binnen het peilgebied Spijksterpompen,

3. Vismigratie en leefgebied naar brakwatergebieden in kwelsloten direct achter de dijk als uitwerking van het in 2008 opgestelde projectidee “Plan Stiekelsteert.

Voor het gebied van het peilbesluit Noordpolder zijn punt 1 en 3 van toepassing. Vanaf het gemaal Noordpolderzijl is het wenselijk dat vismigratie kan plaatsvinden naar de Electraboezem en door het betreffende peilgebied. Geconstateerd werd dat twee kunstwerken een belemmering vormen voor de gewenste vismigratie:

- Keersluis Wachter (KSL 100)
- Schutssluis Warffumerverlaat + gemaal Oudendijk (KGM 118+ KST 352)

Het vispasseerbaar maken van beide kunstwerken is opgenomen in het project ”Ruim baan voor vissen in het Waddengebied”, waarvoor Waddenfondssubsidie beschikbaar is gesteld. Het project om zeegemalen en achterland vispasseerbaar te maken is gestart.

In het plan ‘Stiekelsteert” (waterschap Noorderzijlvest, februari 2008) wordt een visie gegeven over de mogelijkheden tot verbetering van de kwaliteit van de brakwatergangen. Een onderdeel hiervan is dat vismigratie van en naar brakwaternatuurgebieden mogelijk wordt. Als hoofdmigratieroute geldt de kwelsloot direct achter de dijk. De visie is op dit moment niet verder uitgewerkt of concreet in een project opgenomen.

Oeverplan N.O. Kustpolders

Een van de maatregelen die voortkomt uit de Kader Richtlijn Water is het realiseren van natuurvriendelijke oevers, gekoppeld aan natuurvriendelijk onderhoud en realisatie van paaiplaatsen voor vis. De beleidsdoelstelling van het waterschap is er op gericht dat een derde van de oevers van de KRW- waterlichamen natuurvriendelijk wordt ingericht. Op basis van de KRW- richtlijn moet twee derde deel natuurvriendelijk worden ingericht. Op basis van deze twee doelen heeft het waterschap besloten om in de Noordoostelijke. kustpolders minimaal 7,4 km natuurvriendelijke oever aan te leggen (Waterbeheerplan 2010-2015, januari 2010). Het Zijlriet, gelegen in de Noordpolder, wordt als kansrijke locatie aangemerkt. Een en ander is als eerste aanzet uitgewerkt in het Oeverplan Noordoostelijke kustpolders en is richtinggevend. Voor het deel in de Noordpolder is Waddenfondssubsidie beschikbaar gesteld, binnen “Ruim baan voor vissen in het Waddengebied” Het traject van verder uitwerking en de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt als apart project binnen het waterschap uitgewerkt.

April 2012